

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3606/2021
21.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Република ..., чији су пуномоћници Мирослав Перковић, адвокат из ... и Гавра Димитријевић, адвокат из ..., против туженог АД Poljoprivredni kombinat „Sombor“ Holding CO Нови Сад, чији је пуномоћник Биљана Краљ Радин, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1452/20 од 16.03.2021. године, у седници одржаној 21.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1452/20 од 16.03.2021. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев туженог на накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 1482/2018 од 20.02.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор литиспенденције. Ставом другим и трећим изреке, делимично је усвојен захтев тужиоца и одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Новом Саду Ив 9330/2012 од 09.10.2012. године, за износ од 9.626.210,00 динара, са законском затезном каматом од 13.04.2010. године до исплате по рачуну број 09/09 од 15.12.2009. године и трошкова извршног поступка у износу од 30.000,00 динара, док је решење у преосталом делу укинута за износ од 4.813.105,00 динара, са законском затезном каматом од 24.12.2009. године по рачуну број 10/09, за исплату законске затезне камате од 24.12.2009. године до 13.04.2010. године која се односи на износ од 9.626.210,00 динара и за износ од 101.250,00 динара на име трошкова извршног поступка и у том делу захтев одбијен. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 484.861,05 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1452/20 од 16.03.2021. године, донетом након одржане расправе, ставом првим изреке, жалба туженог је усвојена у побијаном усвајајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка и у том делу првостепена пресуда укинута. Ставом другим изреке, одбијен је приговор

литиспенденције. Ставом трећим изреке, укинута је решење Основног суда у Новом Саду Ив 9330/12 од 09.10.2012. године и одбијен захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу у року од осам дана исплати 14.439.315,00 динара и то по рачуну 10/09 од 15.12.2009. године износ од 4.813.105,00 динара са законском затезном каматом од 24.12.2009. године и по рачуну 09/09 од 15.12.2009. године износ од 9.626.210,00 динара са законском затезном каматом од 24.12.2009. године, као и да му накнади трошкове извршног поступка по одмери суда, а који трошкови су решењем Основног суда у Новом Саду Ив 9330/12 од 09.10.2012. године утврђени у износу од 131.250,00 динара и трошкове парничног поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати 1.139.250,00 динара. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова жалбеног поступка плати 332.250,00 динара. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, до сарадње странака дошло је након што је тужени сазнао да се тужилац бави имовином и имовинским правима физичких и правних лица из Републике Србије, која имају имовину у Републици Хрватској, с обзиром да је тужени имао имовину у Републици Хрватској. С тим у вези тужени је 05.05.2003. године овластио тужиоца да га заступа пред фирмом ГИП „Инград“ Цеље, Република Словенија, у вези исходавања потврде о исплати уговорене купопродајне цене према уговору о изградњи Пословно дистрибутивног центра ПК „Сомбор“ у Дубрави, Град Загреб, Република Хрватска од 09.08.1988. године и издавања табуларне исправе. Тужилац је био овлашћен и да у име туженог од ГИП „Инград“ Цеље преузме потврду или изјаву о исплаћеној уговореној цени и табуларну исправу којом именовано предузеће у својству продавца безусловно дозвољава укњижбу права власништва у земљишним књигама на непокретностима које су предмет наведеног уговора, уз овлашћење тужиоца да у циљу извршења мандата издаје пуномоћје без ограничења и предузима све потребне правне радње. Спор туженог са ГИП „Инград“ Цеље окончан је споразумом, који је закључен 11.11.2004. године у Цељу, а који је оверен код бележника у Цељу 08.12.2004. године, који је у име и за рачун туженог закључио тужилац. У тачки 5. споразума наведено је да је „Инград“ ДД Цеље правни следбеник ГИП „Инград“ Цеље, да туженом признаје право власништва на непокретностима ближе наведеним у тачки 1. споразума и да ће издати ваљану табуларну исправу подобну за укњижбу права власништва у земљишној књизи Општинског суда у Загребу, док се тужени обавезао да на име трошкова издавања изјаве и признања права власништва, који подразумевају споразумно утврђену висину накнаде која представља поравнање евентуалних и ненаплаћених потраживања која су

постојала након коначног обрачуна трошкова изградње непокретности наведених у тачки 1. споразума, исплати путем купца наведених непокретности износ од 50.000 евра, у противвредности словенских толара у року од три дана од дана овере табуларне изјаве код овлашћеног нотара у Републици Словенији и да ће се уплата износа извршити на рачун фирме „Инград“ ДД Цеље, који се води код „... банке“. Након тога, тужилац је у име и за рачун туженог, који је наведен као субјект који врши плаћање, уплатио 50.000 евра „Инград“ ДД Цеље. Поступајући у складу са наведеним споразумом „Инград“ ДД Цеље је 10.11.2004. године дао табуларну изјаву којом је дозволио туженом безусловну укњижбу права власништва на непокретностима које су биле предмет купопродајног уговора од 09.08.1988. године.

Између тужиоца, као зајмодавца и туженог, као зајмопримца закључен је уговор о зајму 05.08.2005. године. У тачки 1. уговора наведено је да је тужилац адвокат из (у даљем тексту: зајмодавац), генерални и специјални пуномоћник туженог (у даљем тексту: зајмопримац), овлашћен за решавање имовинских права и продају непокретне имовине зајмопримца у Републици Хрватској. Тачком 2. уговорне стране су утврдиле да је зајмодавац пред надлежним судовима у Републици Хрватској покренуо поступке ради уређења имовинских права и враћања имовине зајмопримца коју има у тој држави, те да је исту, због врло компликоване правне ситуације, по налогу зајмопримца, понудио на продају у спорном стању. Тачком 3. уговорне стране су утврдиле да је зајмодавац пронашао купца за имовину, која се састоји од складишта „Дубрава“ и да су преговори о куповини тог објекта у стању недовршеног судског поступка у току (став 1), међутим, да како због насталих годишњих одмора преговори око продаје неће бити завршени до краја септембра месеца, а зајмопримцу су за нормално пословање неопходна одређена средства, која је иначе планирао остварити од продаје тог објекта, да је зајмодавац сагласан да зајмопримцу, ради одржавања нормалног пословања, позајми износ од 100.000 евра у динарској противвредности (став 2). У ставу 3. те тачке уговора наведено је да ће износ из става 2. те тачке зајмодавац уплатити на девизни рачун зајмопримца који се води код ... банке АД Нови Сад, Филијала ... У тачки 4. уговора наведено је да ће позајмљени износ из тачке 3. став 2. тог уговора, зајмопримац зајмодавцу вратити по реализацији продаје објекта „Дубрава“ у Загребу. Тужилац је 09.08.2005. године, код ... банке АД Нови Сад, Филијала ..., извршио пренос износа од 100.000,00 динара са рачуна број ..., партија ... на рачун број ...

Тужени је, као продавац са „Инград“ ДД Цеље у стечају, као купцем закључио уговор о купопродаји непокретности 12.04.2010. године, а истог дана закључен је и уговор о купопродаји непокретности између „Инград“ ДД Цеље у стечају, као продавца и „Абрадо“ ДО Загреб, као купцем. Предмет оба уговора је била непокретност – Производни центар „Дубрава“ у Загребу. Тужени је тужиоцу отказао пуномоћје 07.06.2010. године.

Тужилац је, као адвокат 15.12.2009. године у, сачинио рачун бр. 9/09 који гласи на туженог (као дужника по том рачуну), ради уплате износа од 722.500 куна, на име поврата позајмице из уговора о зајму од 01.10.2005. године, наводећи да тај износ прерачунао у динаре по курсу НБС на дан 15.12.2009. године за девизе представља износ од 9.626.210,00 динара. Истог дана, тужилац је, као адвокат сачинио и рачун број 10/09, који такође гласи на туженог, ради уплате износа од 361.250 куна, на име поврата уплате по споразуму закљученом између „Инград“ ДД Цеље и туженог од 08.12.2004. године, наводећи да тај износ прерачунао у динаре по курсу НБС на дан

15.12.2009. године за девизе представља износ од 4.813.105,00 динара. У рачунима је назначено да је рок за плаћање осам дана уплатом на текући рачун. Тужени није примио наведене рачуне тужиоца. Након тога, тужилац је, као извршни поверилац, против туженог, као извршног дужника 05.10.2012. године Основном суду у Новом Саду поднео предлог за извршење на основу веродостојне исправе, ради наплате потраживања у укупном износу од 14.439.315,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом, а на основу приложених рачуна број 9/09 и рачуна број 10/09 оба од 15.12.2009. године. Решењем о извршењу Ив 9330/2012 од 09.10.2012. године, Основни суд у Новом Саду је одредио предложено извршење на основу веродостојне исправе, утврдио трошкове у износу од 131.250,00 динара и одредио да ће се извршење спровести након правноснажности решења о извршењу. Одлучујући о приговору туженог, Основни суд у Новом Саду је решењем Ив 9330/12 од 22.10.2012. године ставио ван снаге напред наведено решење о извршењу Ив 9330/12 од 09.10.2012. године, укинуо спроведене извршне радње и спис уступио парничном одељењу тог суда на поступање, у смислу члана 49. став 4. Закона о извршењу и обезбеђењу, након чега се Основни суд у Новом Саду решењем П 4675/13 од 17.05.2013. године огласио стварно ненадлежним за поступање и одредио да се по правноснажности тог решења предмет уступити Вишем суду у Новом Саду, као стварно и месно надлежном суду.

Првостепени суд је делимично усвојио захтев тужиоца и одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Новом Саду Ив 9330/2012 од 09.10.2012. године, за износ од 9.626.210,00 динара, са законском затезном каматом од 13.04.2010. године до исплате по рачуну број 09/09 од 15.12.2009. године и трошкова извршног поступка у износу од 30.000,00 динара, док је решење у преосталом делу укинато за износ од 4.813.105,00 динара, са законском затезном каматом од 24.12.2009. године по рачуну број 10/09, за исплату законске затезне камате од 24.12.2009. године до 13.04.2010. године која се односи на износ од 9.626.210,00 динара и за износ од 101.250,00 динара на име трошкова извршног поступка и у том делу захтев одбио.

Другостепени суд је, након одржане расправе, укинуо првостепену пресуду и решење Основног суда у Новом Саду Ив 9330/12 од 09.10.2012. године и одбио, као неоснован захтев тужиоца, са образложењем да тужилац, сходно правилу о терету доказивања из члана 231. ЗПП, није доказао да је између њега и туженог постојао облигациони однос из уговора о зајму и да је по тим уговорима тужилац предао туженом количину новца коју потражује тужбом. Осим тога другостепени суд је сматрао да то не произлази ни из благајничког записа достављеног од стране тужиоца о уплати по споразуму од 11.11.2004. године, будући да се у њему јасно види да је уплату извршио тужилац, али да је као платилац, па тиме и као обвезник плаћања, наведен тужени. Другостепени суд није прихватио ни исказ тужиоца у делу у коме је навео да је туженом ради пружања финансијске помоћи услед проблема у пословању, позајмио новчани износ од 100.000 евра, иако је тужилац у току првостепеног поступка као доказ на наведену околност приложио уговор о зајму којим је између странака уговорена позајмица наведеног новчаног износа, јер је у уговору дефинисано да ће предаја новца бити извршена уплатом на девизни рачун туженог, као зајмопримца који се води код ... банке АД Нови Сад, Филијала ..., а тужилац није пружио било какве доказе на околност да је поступајући у складу са уговором о зајму уплатио износ од 100.000 евра на рачун туженог, нити да му га је предао на неки други начин, различит од оног одређеног у уговору, као и да то не произлази ни из налога за пренос датог ... банци од 09.08.2005. године, будући да у том налогу није означен субјект коме се врши уплата, да је предмет уплате био динарски новчани износ, а не новчани износ изражен

у еврима, као и да се из њега не види да је уплата извршена на рачун на који средства треба да се уплате означен у уговору о зајму.

По оцени Врховног касационог суда, супротно наводима ревизије, правилно је одлучио другостепени суд, правилном применом материјалног права.

Чланом 557. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да се зајмодавац обавезује да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари, исте врсте и квалитета. Према члану 562. став 1. Закона о облигационим односима, зајмопримац је дужан да врати у уговореном року исту количину ствари, исте врсте и квалитета.

По оцени Врховног касационог суда, када се имају у виду напред цитиране одредбе закона и утврђено чињенично стање, да тужилац није од својих новчаних средстава у име и за рачун туженог уплатио износ од 50.000 евра на основу споразума закљученог 11.11.2004. године и да није поступио у складу са уговором о зајму закљученим са туженим 05.08.2005. године и уплатио туженом на рачун износ од 100.000 евра, односно предао га на неки други начин туженом, то је правилан закључак другостепеног суда да је захтев тужиоца неоснован. Наиме, тужени је тужиоцу дао пуномоћје 05.05.2003. године, које се односило на Пословни дистрибутивни центар „Дубрава“ у Загребу, којим пуномоћјем је овластио тужиоца да га заступа пред ГИП „Инград“ Цеље, у вези исходавања потврде о исплати уговорене купопродајне цене према уговору о изградњи од 09.08.1988. године и издавању табуларне исправе, да је тужилац, као пуномоћник туженог са ГИП „Инград“ Цеље, односно његовим правним следбеником закључио споразум и након тога у име и за рачун туженог, који је наведен као субјект који врши плаћање, предузећу са којим је закључен споразум у име туженог извршио уплату износа од 50.000 евра, па како тужилац није доказао да је наведени новчани износ исплатио из својих средстава, то је правилан закључак другостепеног суда да тужилац није доказао да је наведени износ новца позајмио туженом. Надаље, код утврђеног да су странке закључиле уговор о зајму 05.08.2005. године, којим је уговорено да ће тужилац, као зајмодавац туженом, као зајмопримцу предати 100.000 евра, тако што ће тај износ уплатити на девизни рачун туженог који се води код ... банке АД Нови Сад, Филијала ..., па како тужилац није доказао да је тај износ уплатио туженом, нити да му је исти предао на неки други начин, то је правилан закључак другостепеног суда да тужени није у обавези да овај новчани износ исплати тужиоцу. Супротно наводима ревизије, то што су странке закључиле писмени уговор о зајму 05.08.2005. године, није доказ да је тужилац и извршио своју обавезу и предао туженом износ од 100.000 евра. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Сагласно напред изнетом, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одбијен је, као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, применом члана 165. ЗПП, с обзиром на то да се не ради о трошковима који су били потребни ради вођења парнице. Стога је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић